

Antonio Luque: en els límits de l'art

Màrius Domingo, crític d'art.

Fa pocs dies, Cory Doctorow ens explicava en Boing Boing (el nostre bloc preferit), que el conegut logo d'algunes empreses que triomfen en l'era de la globalització està calcat d'obres de pintors surrealistes dels anys 40. Antonio Luque Àvila (Còrdova, 1960), que va deixar una meteòrica carrera de publicista per dedicar-se en exclusiva a la creació artística, sap que hi ha poques coses autènticament originals en el món de l'art. Creador d'inquietants instal·lacions i accions on el protagonista és el cos humà, elabora delicades caixes on tanca objectes adquirits en viatges realitzats per Àfrica o Àsia, de forma que hom té la impressió de contemplar un reliquiari. La col·laboració d'Antonio Luque amb l'artista austríac Hermann Nitsch s'ha traduït en l'ús simbòlic de les produccions del cos humà (suor, llàgrimes, llet, sang, pell) i el seu ús en diferents accions, juxtaposat a la netedat de l'aigua i de les teles que utilitza. Finalment, en un món sepultat pel consumisme, i els artefactes *made in China*, l'autor reivindica la proximitat de les persones, i si voleu, l'autenticitat i originalitat del cos humà.

La inclusió d'obres de Hermann Nitsch en la col·lecció del publicista Charles Saatchi, inaugurada en el County Hall de Londres l'any 2005, ha suposat la consagració definitiva de Nitsch, pel valor creixent de les seves cotitzacions, en el mercat internacional de l'art. Vaig assistir amb molta curiositat al *preview* celebrat el mes de desembre de 2004, que suposava el canvi d'orientació en la col·lecció Saatchi, just quan s'anunciava la venda de l'emblemàtica obra de Damien Hirst *The Physical Impossibility of Death in the Mind of Someone Living* (1991). Després de vint anys, Saatchi, que és el que a casa nostra es defineix com un paio espavilat, ha centrat les seves preferències en la pintura. La mostra, titulada *The Triumph of Painting*, recull el que un grup de creadors alemanys, italians, austríacs i anglesos, nascuts a finals dels cinquanta o començament dels seixanta, han posat de moda en les galeries i fires de tot el món: pintura realista que conjuga la ironia i el sentit lúdic de la vida, a vegades amb tocs màgics o fantàstics, amb colors càlids i formats grans. En la primera part del catàleg, Saatchi ha destacat a sis autors (el catàleg inclou més de 50 artistes), trobem a Martin Kippenberger, Peter Doig, Marlene Dumas, Luc Tuymans, Jörg Immendorff. I a Hermann Nitsch. En aquest parnàs de County Hall les obres de Nitsch aporten, tant per la temàtica com pels materials emprats en la seva execució, una nota discordant molt del gust anglès. Situat a prop de *Six Day Play* (200 x 300 cm, de 1998), de Nitsch, vaig escoltar el següent comentari, xiuxiuejat en la quietud de la sala: *This may be human blood* (això deu ser sang humana, pronunciat dismeib iumablud).

Treballar amb sang humana fora d'un context estrictament sanitari, és, avui dia, legalment impossible. Però la sang humana està molt present en la tradició iconogràfica cristiana, i les festes i celebracions en què la sang té un paper destacat en l'àmbit mediterrani fan feredat (des de la matança del porc als correbous). A Tarragona, on l'Antonio Luque ha instal·lat el seu estudi, vam poder veure aquest estiu el muntatge que va titular *Atlas de nubes* i l'acció *wiedergeboren*, aquesta acció forma part de la sèrie "El creador de relíquies". *Wiedergeboren* vol dir renéixer, i en néixer, passem d'estar embolcallats de sang a ser rentats amb aigua. Aquests components i la llet, que simbolitza la puresa, són els utilitzats per l'Antonio Luque en la seva acció. Vestit totalment de blanc, sucant els peus en sang, aigua i llet, i caminant cada vegada sobre teles de cotó blanc, mentre un metrònom marca el pas rítmic del temps, comprovem com les petjades produïdes són més subtils quan més s'allunya l'artista de la sang.